

5. Andersson, Schwaag S. The Cluster Policies Whitebook. 2004
6. Cluster Profiles. Institute for Strategy and Competitiveness. Harvard Business School. 2003
7. Pavitt K., Spectral Patterns of Technology Change: Towards Taxonomy and a Theory. - Research Policy, Vol. 13, № 6
8. Stough R., Arena P. Industrial Cluster Analysis of the Virginia Economy. - The Mason Enterprise Center, MS 2. P. 9

Рецензент: Іванова Т.В., д.держ.упр., професор

УДК 351:002.8

Червякова О. В.,

кандидат наук з державного управління,
докторант кафедри регіонального управління
та місцевого самоврядування ХарРІ НАДУ

МЕХАНІЗМИ ТРАНСФОРМАЦІЇ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ ЗА НАПРЯМАМИ ЗОВНІШНЬОГО ВЕКТОРА ГЛОБАЛІЗАЦІЙНОГО ВПЛИВУ

Анотація. В статті проаналізовано механізми трансформації державного управління за напрямками зовнішнього вектора глобалізаційного впливу, що визначаються характеристикою найбільш суттєвих вітчизняних програмно-цілевих заходів.

Ключові слова: механізми трансформації, державне управління, програми, програмно-цілові заходи.

Червякова О. В.,

кандидат наук в сфері державного управління,
докторант кафедри регіонального управління
и местного самоуправления ХарРІ НАГУ, г. Харьков

МЕХАНИЗМЫ ТРАНСФОРМАЦИИ ГОСУДАРСТВЕННОГО УПРАВЛЕНИЯ ПО НАПРАВЛЕНИЯМ ВНЕШНЕГО ВЕКТОРА ГЛОБАЛИЗАЦИОННОГО ВОЗДЕЙСТВИЯ

Аннотация. В статье проанализированы механизмы трансформации государственного управления по направлениям внешнего вектора глобализационного воздействия, которые определяются характеристикой наиболее существенных отечественных программно-целевых мероприятий

Ключевые слова: механизмы трансформации, государственное управление, программы, программно-целевые мероприятия.

Chervyakova Olga,

PhD Public Administration, Doctoral student of department Regional Administration and
local government KRI NAPА, Kharkiv

TRANSFORMATION MECHANISMS OF PUBLIC ADMINISTRATION IN THE FIELDS OF GLOBALIZATION IMPACT

Annotation. The paper analyzes the transformation mechanisms of public administration in the fields of globalization impact, that defined characteristics of the most significant domestic program-targeted activities.

Keywords: mechanisms of transformation, public administration, program, program-targeted measures.

Постановка проблеми. Загальне уявлення про механізми трансформації державного управління за напрямками зовнішнього вектора глобалізаційного впливу в Україні можна визначити характеристикою найбільш суттєвих вітчизняних програмно-цільових заходів. Перелік програм та їх фінансування за останні п'ять років характеризує розвиток механізмів трансформації державного управління в умовах суспільних змін та показує зовнішній напрямок (вектор) впливу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В дослідженні використовувалися державні (цільові) програми, що приймалися постановами Кабінету Міністрів України за останні сім років та їх фінансування у відповідних Бюджетах України [1-25].

Метою даної статті є характеристика вітчизняних програмно-цільових заходів щодо розвитку механізмів трансформації державного управління в умовах суспільних змін.

Виклад основного матеріалу. Для визначення механізмів трансформації державного управління за напрямками зовнішнього вектора глобалізаційного впливу, що визначаються характеристикою найбільш суттєвих вітчизняних програмно-цільових заходів, проаналізуємо відомі переліки програм та їх фінансування по роках у період з 2008 до 2014 року, а також паспорти до таких програм, які наведені, як правило, у Додатку 2 Бюджету України до них.

Отримані дані зведені у таблиці 1. Для можливості більш спрощеного та ефективного використання матеріалів введемо скорочення назв програм: державна цільова програма – ДЦП, а далі номер програми, що розглядаємо, таким чином:

1. Державна програма впровадження цифрового телерадіомовлення, затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 26 листопада 2008 р. № 1085. Термін дії: 2009 -2015 роки (1);

2. Національна програма інформатизації, прийнята Законом України від 4 лютого 1998 р. № 74/98-ВР. Термін дії: з 1998 року (2);

3. Державна цільова науково-технічна та соціальна програма «Наука в університетах» на 2008—2012 роки, затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 19 вересня 2007 р. № 1155. Термін дії: 2008-2012 роки (3);

4. Державна цільова економічна програма "Створення в Україні інноваційної інфраструктури" на 2009-2013 роки, затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 14 травня 2008 р. № 447. Термін дії: 2009-

2013 роки (4);

5. Державна цільова науково-технічна програма проведення досліджень в Антарктиці на 2011-2020 роки, затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 3 листопада 2010 р. № 1002. Термін дії: 2010 -2020 роки (5);

6. Загальнодержавна цільова науково-технічна космічна програма України на 2008-2012 роки, затверджена Законом України від 30 вересня 2008 р. № 608-VI. Термін дії: 2008 -2012 роки (6);

7. Державна цільова науково-технічна програма розроблення і створення сенсорних наукоємних продуктів на 2008-2017 роки, затверджена постановою КМУ від 5 грудня 2007 р. № 1395. Термін дії: 2008 -2017 роки (7);

8. Державна цільова науково-технічна програма "Розробка і впровадження енергозберігаючих світлодіодних джерел світла та освітлювальних систем на їх основі", затверджена постановою КМУ від 9 липня 2008 р. № 632. Термін дії: 2009 -2013 роки (8);

9. Державна цільова науково-технічна програма впровадження і застосування грид-технологій на 2009-2013 роки, затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 23 вересня 2009 р. N 1020. Термін дії: 2009-2013 роки (9);

10. Державна цільова науково-технічна програма "Нанотехнології та наноматеріали" на 2010 - 2014 роки, затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 28 жовтня 2009 р. № 1231. Термін дії: 2010-2014 роки (10);

11. Державна цільова екологічна програма проведення моніторингу навколишнього природного середовища, затверджена постановою КМУ від 5 грудня 2007 р. № 1376. Термін дії: 2008 -2012 роки (11);

12. Загальнодержавна цільова екологічна програма поводження з радіоактивними відходами, затверджена Законом України від 17 вересня 2008 р. № 516-VI. Термін дії: 2008 -2017 роки (12);

13. Загальнодержавна програма зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС та перетворення об'єкта "Укриття" на екологічно безпечну систему, прийнята Законом України від 15 січня 2009 р. № 886-VI. Термін дії: 2010 -2012 рр. (13);

14. Загальнодержавна програма "Питна вода України" на 2006-2020 роки, затверджена Законом України від 3 березня 2005 р. № 2455-IV. Термін дії: 2006 -2020 рр. (14);

15. Державна цільова програма "Ліси України" на 2010-2015 роки, затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 16 вересня 2009 р. № 977. Термін дії: 2010 -2015 роки (15);

16. Загальнодержавна програма формування національної екологічної мережі України на 2000-2015 роки. Закон України від 21 вересня 2000 року

№ 1989-III. Термін дії: 2000 -2015 роки (16);

17. Державна цільова соціальна програма "Молодь України" постанова Кабінету Міністрів України від 28.01. 2009 № 41. Термін дії: 2009 -2015 рр. (17).

Таблиця 1.

Перелік та витрати (тис. грн.) державних цільових програм за напрямками глобалізаційного впливу у 2008-2014 роках

державно цільові програм за напрямками глобалізаційного впливу № з/п	Роки						
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
1	1 650,0	0	1650,0	1412,0	1412,0	1412,0	1412,0
2	105186,4	8 120,4	775,6	0	50000	37500	10750,0
3	130,0	0	0	7 150,0	22400	85400	-
4	-	0	0	0	40170	43370	-
5	1500,0	0	1000,0	0	16100	21200	24480
6	222975,2	82375,0	50,0	60050,0	111546,6	98625,0	10000,0
7	8 834,9	6 999,9	6 614,0	6 614,0	7034,7	14000	16000
8	-	8 697,2	9 449,0	9 449,0	52866,6	126400	90330
9	-	-	6 784,0	9 188,5	82000	46000	0
10	-	0	37 155,0	29 805,0	368150	325700	295850
11	2378,8	907,8	3 640,3	10 515,0	32455	-	-
12	61491,3	43 921,8	67 061,4	342542,6	33827,7	120168,4	71000,6
13	4560,0	369 150,0	514 668,8	273 190,6	741807,4	728271,4	745271,4
14	1 576,5	1 611,4	24614,0	443353,0	200000	-	-
15	530334,0	519832,9	52375,3	58421,2	837700	1042300	1186300
16	9663,6	11124,3	10567,1	19869,7	-	-	-
17	21177,6	7122,1	6023,8	7369,1	-	-	-
Σ 1 - 17	2655571,8	1331823,2	1702964,8	1814646,0	3567702,0	3158181,8	2692289,0

Як бачимо з наведеної таблиці (табл. 1.) перш за все помітне недофінансування державних цільових програм на протязі термінів їх виконання. А саме:

- Державна програми впровадження цифрового телерадіомовлення 2009 – 2015 роки у 2009 році не фінансувалася;
- Національної програми інформатизації за період, що розглянуто у даній роботі, не фінансувалася у 2011 році;
- Державна цільова науково-технічна та соціальна програма «Наука в університетах» на 2008—2012 роки не фінансувалася у 2009 та 2010 роках;
- Державна цільова економічна програма "Створення в Україні інноваційної інфраструктури" на 2009-2013 роки не фінансувалася у 2009-2011 роках;
- Державна цільова науково-технічна програма проведення досліджень в Антарктиці на 2011-2020 роки не фінансувалася у 2011 році;
- Загальнодержавна цільова науково-технічна космічна програма України на 2008-2012 роки у 2010 році була профінансована тільки на 50, 0 тис. грн.;
- Загальнодержавна програма "Питна вода України" на 2006-2020 роки не фінансувалася у 2013 та 2014 роках;
- Загальнодержавна програма формування національної екологічної мережі України на 2000-2015 роки не фінансується з 2012 року;
- Державна цільова соціальна програма "Молодь України" на 2009-2015 роки також не фінансується з 2012 року;

Більш детальний розгляд державних цільових програм за напрямками глобалізаційного впливу почнемо з програми, що позначена у таблиці 1 як (1). Це Державна програма впровадження цифрового телерадіомовлення, затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 26 листопада 2008 р. № 1085.

Основним завданням програми є створення загальнонаціональної системи цифрового телерадіомовлення та відповідної інфраструктури телерадіомовлення, яка забезпечить доступ всіх верств населення до програм цифрового телерадіомовлення, досягнення Україною показників країн Західної Європи щодо кількості каналів та програм телерадіомовлення, а також призведе до зниження рівня вихідної потужності передавачів та їх енергоспоживання, що сприятиме зменшенню негативного впливу на навколишнє середовище та забезпечить значну економію електроенергії [15]. Бюджетні витрати на програму відображені у таблиці 1.

Національна програма інформатизації, прийнята Законом України

від 4 лютого 1998 р. N 74/98-ВР, позначена у таблиці 1 як (2), визначає загальні засади формування, виконання та коригування Національної програми інформатизації. Невід'ємною частиною цієї програми є її Концепція. Програма спрямована на вирішення таких основних завдань: формування правових, організаційних, науково-технічних, економічних, фінансових, методичних та гуманітарних передумов розвитку інформатизації; застосування та розвиток сучасних інформаційних технологій у відповідних сферах суспільного життя України; формування системи національних інформаційних ресурсів; створення загальнодержавної мережі інформаційного забезпечення науки, освіти, культури, охорони здоров'я тощо; формування та підтримка ринку інформаційних продуктів і послуг; інтеграцію України у світовий інформаційний простір та інші [14]. Бюджетні витрати на програму відображені у таблиці 1.

Державна цільова науково-технічна та соціальна програма «Наука в університетах» на 2008—2012 роки, позначена у таблиці 1 як (3), спрямована на поглиблення взаємодії наукової діяльності в університетах з навчальним процесом, утворення університетів дослідницького типу та науково-навчальних центрів, запровадження нових форм підготовки висококваліфікованих спеціалістів [16]. Бюджетні витрати на програму відображені у таблиці 1.

Державна цільова економічна програма "Створення в Україні інноваційної інфраструктури" на 2009-2013 роки, позначена у таблиці 1 як (4), передбачає: розвиток інноваційної інфраструктури для підтримки малого інноваційного бізнесу; створення державної системи інформаційно-консультаційної підтримки інноваційної діяльності; створення у ВНЗ системи інфраструктурного забезпечення такої діяльності; створення розгалуженої інноваційної інфраструктури за участю наукових установ, а також інфраструктури фінансового забезпечення інноваційної діяльності; створення системи забезпечення останньої у регіонах; забезпечення системного навчання і підвищення кваліфікації працівників сфери інтелектуальної власності, трансферу технологій та інноваційної діяльності; створення нормативно-правової та науково-методичної бази для підтримки і розвитку підприємств і організацій інноваційної інфраструктури і розроблення механізму державної підтримки створення такої інфраструктури [17]. Бюджетні витрати на програму відображені у таблиці 1.

Державна цільова науково-технічна програма проведення досліджень в Антарктиці на 2011-2020 роки, позначена у таблиці 1 як (5), передбачає проведення фундаментальних та прикладних наукових досліджень в Антарктиці, забезпечення ефективного функціонування антарктичної станції "Академік Вернадський", виконання міжнародних зобов'язань

України та проведення науково обґрунтованої оцінки біологічного та мінерально-ресурсного потенціалу регіону [18]. Бюджетні витрати на програму відображені у таблиці 1.

Загальнодержавна цільова науково-технічна космічна програма України на 2008-2012 роки, яка позначена у таблиці 1 як (6), передбачає: проведення наукових космічних досліджень; здійснення зондування Землі; розвиток супутникових систем оператором космічної телекомунікації та навігації; провадження космічної діяльності в інтересах національної безпеки і оборони; створення космічних комплексів; розроблення перспективної космічної техніки та технологій; забезпечення розвитку наземної інфраструктури; розвиток міжнародного співробітництва та аналітичної підтримки [9]. Бюджетні витрати на програму відображені у таблиці 1.

Державна цільова науково-технічна програма розроблення і створення сенсорних наукоємних продуктів на 2008-2017 роки, яка позначена у таблиці 1 як (7), зорієнтована на розроблення і створення для різних галузей економіки нових конкурентоспроможних сенсорних наукоємних продуктів багатofункціональних матеріалів, сенсорних і біомультисенсорних технологій, електронних пристроїв, аналітичних приладів та інформаційних систем, а також розроблення і створення систем атестації і метрології нових сенсорних наукоємних продуктів [19]. Бюджетні витрати на програму відображені у таблиці 1.

Державна цільова науково-технічна програма "Розробка і впровадження енергозберігаючих світлодіодних джерел світла та освітлювальних систем на їх основі", яка позначена у таблиці 1 як (8), передбачає: розроблення нових та вдосконалення наявних технологій і матеріалів; організацію виробництва напівпровідникових пластин з високоефективними світлодіодними структурами для енергозберігаючої освітлювальної техніки; розроблення широкого асортименту освітлювальних приладів тощо [20]. Бюджетні витрати на програму відображені у таблиці 1.

Державна цільова науково-технічна програма впровадження і застосування гід-технологій на 2009-2013 роки, що позначена у таблиці 1 як (9) ставить за мету створення національної гід-інфраструктури та умов для широкого впровадження гід-технологій, зокрема підвищення пропускної спроможності оптоволоконних каналів зв'язку, розроблення спеціалізованого гідівського та адаптація для впровадження гід-технологій існуючого програмного забезпечення, підготовка фахівців з питань впровадження і застосування гід-технологій [21]. Бюджетні витрати на програму відображені у таблиці 1.

Від Державної цільової науково-технічної програми "Нанотехнології та наноматеріали" на 2010 - 2014 роки, що позначена у таблиці 1 як (10),

очікується: розроблення нанотехнологій та фізичних основ нових приладів, створення наносистем, наноструктур та новітньої елементної бази наноелектроніки і нанофотоніки, виготовлення наноматеріалів; виготовлення наноматеріалів, компонентів та електронних датчиків для приладо- та машинобудування, біотехнологічного і фармацевтичного виробництва; утворення центру сертифікації наноматеріалів, наноструктур та приладів, у тому числі для забезпечення екологічної безпеки; розроблення дослідно-промислових технологій виготовлення функціональних наноматеріалів та інше [22]. Бюджетні витрати на програму відображені у таблиці 1.

Державна цільова екологічна програма проведення моніторингу навколишнього природного середовища, яка позначена у таблиці 1 як (11), покликана забезпечити розвиток єдиної державної системи такого моніторингу [23]. Бюджетні витрати на програму відображені у таблиці 1.

Метою Загальнодержавної цільової екологічної програми поводження з радіоактивними відходами, що позначена у таблиці 1 як (12), є реалізація державної політики у сфері поводження з радіоактивними відходами, спрямованої на захист довкілля, життя і здоров'я населення від дії іонізуючого випромінювання. В межах програми здійснюється поводження та захоронення радіоактивних відходів [10]. Бюджетні витрати на програму відображені у таблиці 1.

Бюджетні витрати на Загальнодержавну програму зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС та перетворення об'єкта "Укриття" на екологічно безпечну систему [11], яка позначена у таблиці 1 як (13) відображені у таблиці 1.

Метою Загальнодержавної програми "Питна вода України" на 2006-2020 роки, що позначена у таблиці 1 як (14), є забезпечення прав громадян на достатній життєвий рівень та екологічну безпеку шляхом забезпечення питною водою в необхідних обсягах та відповідно до встановлених нормативів [12]. Бюджетні витрати на програму відображені у таблиці 1.

Метою Державної цільової програми "Ліси України" на 2010-2015 роки, яка позначена у таблиці 1 як (15), є визначення основних напрямів збалансованого розвитку лісового господарства, спрямованих на посилення екологічних, соціальних та економічних функцій лісів [24]. Бюджетні витрати на програму відображені у таблиці 1.

Серед основних напрямів Загальнодержавної програми формування національної екологічної мережі України на 2000-2015 роки, яка позначена у таблиці 1 як (16), можна зазначити: формування національної екологічної мережі; відтворення земельних ресурсів; охорона та відтворення водних ресурсів; охорона, використання та відтворення ресурсів рослинного і тваринного світу, а також збереження біологічного різноманіття [13]. Бюджетні витрати на програму відображені у таблиці 1.

Державною цільовою соціальною програмою "Молодь України", позначена у таблиці 1 як (17), передбачено: створення умов для творчого розвитку особистості та для інтелектуального самовдосконалення молоді; Утвердження патріотизму, духовності, моральності та формування загальнолюдських цінностей у молоді; пропаганда та формування здорового способу життя; створення сприятливого середовища для забезпечення зайнятості молоді; надання фінансової підтримки молодіжним та дитячим громадським організаціям; забезпечення розвитку міжнародного молодіжного співробітництва; проведення моніторингу становища молоді в Україні [25]. Бюджетні витрати на програму відображені у таблиці 1.

Висновки. Проведений аналіз дозволяє зробити висновки, що у 2008 – 2014 роках маємо в цілому нестабільне фінансування та хронічне недофінансування державних цільових програм за напрямами зовнішнього вектора глобалізаційного впливу. У 2012 та у 2014 роках приймалися постанови уряду, спрямовані на оптимізацію державних цільових програм, що зачепило й програми за напрямами зовнішнього вектора глобалізаційного впливу. Було скорочено їх фінансування у 2012 році до 20 програм, а у 2014 році - до 11 програм. В той же час, слід зазначити, що відсоток бюджетного фінансування цих програм у загальній кількості державних цільових програм впав з 22,2% у 2012 році до 10,0% у 2014 році.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про Державний бюджет України на 2008 рік». - Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/107-17>
2. Закон України «Про Державний бюджет України на 2009 рік». - Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/835-17>
3. Закон України «Про Державний бюджет України на 2010 рік». - Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2154-17>
4. Закон України «Про Державний бюджет України на 2011 рік». - Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2857-17>
5. Закон України «Про Державний бюджет України на 2012 рік». - Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4282-17>
6. Закон України «Про Державний бюджет України на 2013 рік». - Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/5515-17>
7. Закон України «Про Державний бюджет України на 2014 рік». - Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/719-18/page>
8. Закон України «Про державні цільові програми». – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1621-15>
9. Закон України від 30 вересня 2008 р. № 608-VI. «Про затвердження Загальнодержавної цільової науково-технічної космічної програми України на 2008-2012 роки». – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/608-17>

10. Закон України від 17 вересня 2008 р. № 516-VI. «Про Загальнодержавну цільову екологічну програму поводження з радіоактивними відходами». - Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/516-17/page>
11. Закон України від 15 січня 2009 р. № 886-VI. «Про Загальнодержавну програму зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС та перетворення об'єкта "Укриття" на екологічно безпечну систему». – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/886-17>
12. Закон України від 3 березня 2005 р. № 2455-IV. «Про Загальнодержавну цільову програму "Питна вода України" на 2011-2020 роки». - Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2455-15>
13. Закон України від 21 вересня 2000 року № 1989-III. «Про Загальнодержавну програму формування національної екологічної мережі України на 2000-2015 роки». - Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1989-14>
14. Закон України від 4 лютого 1998 р. № 74/98-ВР. «Про Національну програму інформатизації». – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/74/98-%D0%B2%D1%80>
15. Постанова Кабінету Міністрів України від 26 листопада 2008 р. № 1085 «Про затвердження Державної програми впровадження цифрового телерадіомовлення». – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1085-2008-%D0%BF>
16. Постанова Кабінету Міністрів України від 19 вересня 2007 р. № 1155. «Про затвердження Державної цільової науково-технічної та соціальної програми «Наука в університетах» на 2008-2012 роки». – Режим доступу : zakon.rada.gov.ua/laws/show/548-2007-p
17. Постанова Кабінету Міністрів України від 14 травня 2008 р. № 447. «Про затвердження Державної цільової економічної програми "Створення в Україні інноваційної інфраструктури" на 2009-2013 роки». – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/447-2008-%D0%BF>
18. Постанова Кабінету Міністрів України від 3 листопада 2010 р. № 1002. «Про затвердження Державної цільової науково-технічної програми проведення досліджень в Антарктиці на 2011-2020 роки». – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1002-2010-%D0%BF>
19. Постанова Кабінету Міністрів України від 5 грудня 2007 р. № 1395. «Про затвердження Державної цільової науково-технічної програми розроблення і створення сенсорних наукоємних продуктів на 2008-2017 роки». – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1395-2007-%D0%BF>
20. Постанова Кабінету Міністрів України від 9 липня 2008 р. № 632. «Про затвердження Державної цільової науково-технічної програми "Розробка і впровадження енергозберігаючих світлодіодних джерел світла та освітлювальних систем на їх основі"». – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/632-2008-%D0%BF>
21. Постанова Кабінету Міністрів України від 23 вересня 2009 р. № 1020. «Про затвердження Державної цільової науково-технічної програми впровадження і застосування грид-технологій на 2009-2013 роки». – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1020-2009-%D0%BF>
22. Постанова Кабінету Міністрів України від 28 жовтня 2009 р. № 1231. «Про затвердження Державної цільової науково-технічної програми "Нанотехнології та наноматеріали" на 2010-2014 роки». – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1231-2009-%D0%BF>
23. Постанова Кабінету Міністрів України від 5 грудня 2007 р. № 1376. «Про затвердження Державної цільової екологічної програми проведення моніторингу навколишнього

природного середовища». – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1376-2007-%D0%BF>

24. Постанова Кабінету Міністрів України від 16 вересня 2009 р. № 977. «Про затвердження Державної цільової програми "Ліси України" на 2010-2015 роки». - Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/977-2009-%D0%BF>
25. Постанова Кабінету Міністрів України від 28 січня 2009 № 41. «Про затвердження Державної цільової соціальної програми "Молодь України" на 2009-2015 роки». - Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/41-2009-%D0%BF>

References:

1. Zakon Ukrainy «Pro Derzhavnyj biudzheth Ukrainy na 2008 rik». - Rezhym dostupu : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/107-17>
2. Zakon Ukrainy «Pro Derzhavnyj biudzheth Ukrainy na 2009 rik». - Rezhym dostupu : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/835-17>
3. Zakon Ukrainy «Pro Derzhavnyj biudzheth Ukrainy na 2010 rik». - Rezhym dostupu : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2154-17>
4. Zakon Ukrainy «Pro Derzhavnyj biudzheth Ukrainy na 2011 rik». - Rezhym dostupu : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2857-17>
5. Zakon Ukrainy «Pro Derzhavnyj biudzheth Ukrainy na 2012 rik». - Rezhym dostupu : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4282-17>
6. Zakon Ukrainy «Pro Derzhavnyj biudzheth Ukrainy na 2013 rik». - Rezhym dostupu : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/5515-17>
7. Zakon Ukrainy «Pro Derzhavnyj biudzheth Ukrainy na 2014 rik». - Rezhym dostupu : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/719-18/page>
8. Zakon Ukrainy «Pro derzhavni tsil'ovi prohramy». – Rezhym dostupu : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1621-15>
9. Zakon Ukrainy vid 30 veresnia 2008 r. № 608-VI. «Pro zatverdzhennia Zahal'noderzhavnoi tsil'ovoi naukovo-tekhnichnoi kosmichnoi prohramy Ukrainy na 2008-2012 roky». – Rezhym dostupu : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/608-17>
10. Zakon Ukrainy vid 17 veresnia 2008 r. № 516-VI. «Pro Zahal'noderzhavnu tsil'ovu ekolohichnu prohramu povodzhennia z radioaktyvnymy vidkhodamy». - Rezhym dostupu : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/516-17/page>
11. Zakon Ukrainy vid 15 sichnia 2009 r. № 886-VI. «Pro Zahal'noderzhavnu prohramu zniattia z ekspluatatsii Chornobyl's'koi AES ta peretvorennia ob'iekta "Ukryttia" na ekolohichno bezpechnu systemu». – Rezhym dostupu : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/886-17>
12. Zakon Ukrainy vid 3 bereznia 2005 r. № 2455-IV. «Pro Zahal'noderzhavnu tsil'ovu prohramu "Pytna voda Ukrainy" na 2011-2020 roky». - Rezhym dostupu : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2455-15>
13. Zakon Ukrainy vid 21 veresnia 2000 roku № 1989-III. «Pro Zahal'noderzhavnu prohramu formuvannia natsional'noi ekolohichnoi merezhi Ukrainy na 2000-2015 roky». - Rezhym dostupu : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1989-14>
14. Zakon Ukrainy vid 4 liutoho 1998 r. № 74/98-VR. «Pro Natsional'nu prohramu informatyzatsii». – Rezhym dostupu : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/74/98-%D0%B2%D1%80>
15. Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 26 lystopada 2008 r. № 1085 «Pro zatverdzhennia Derzhavnoi prohramy vprovadzhennia tsyfrovoho teleradiomovlennia». – Rezhym dostupu : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1085-2008-%D0%BF>
16. Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 19 veresnia 2007 r. № 1155. «Pro zatverdzhennia Derzhavnoi tsil'ovoi naukovo-tekhnichnoi ta sotsial'noi prohramy «Nauka v universytetakh» na 2008-2012 roky». – Rezhym dostupu : zakon.rada.gov.ua/laws/show/548-2007-r

17. Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 14 travnia 2008 r. № 447. «Pro zatverdzhennia Derzhavnoi tsil'ovoi ekonomichnoi prohramy "Stvorennia v Ukraini innovatsijnoi infrastruktury" na 2009-2013 roky». – Rezhym dostupu : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/447-2008-%D0%BF>
18. Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 3 lystopada 2010 r. № 1002. «Pro zatverdzhennia Derzhavnoi tsil'ovoi naukovu-tekhnichnoi prohramy provedennia doslidzhen' v Antarktytsi na 2011-2020 roky». – Rezhym dostupu : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1002-2010-%D0%BF>
19. Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 5 hrudnia 2007 r. № 1395. «Pro zatverdzhennia Derzhavnoi tsil'ovoi naukovu-tekhnichnoi prohramy rozroblennia i stvorennia sensorykh naukoiemnykh produktiv na 2008-2017 roky». – Rezhym dostupu : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1395-2007-%D0%BF>
20. Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 9 lypnia 2008 r. № 632. «Pro zatverdzhennia Derzhavnoi tsil'ovoi naukovu-tekhnichnoi prohramy "Rozrobka i vprovadzhennia enerhozberihaiuchykh svitlodiodnykh dzherel svitla ta osvituval'nykh system na ikh osnovi"». – Rezhym dostupu : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/632-2008-%D0%BF>
21. Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 23 veresnia 2009 r. № 1020. «Pro zatverdzhennia Derzhavnoi tsil'ovoi naukovu-tekhnichnoi prohramy vprovadzhennia i zastosuvannia hrid-tekhnologij na 2009-2013 roky». – Rezhym dostupu : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1020-2009-%D0%BF>
22. Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 28 zhovtnia 2009 r. № 1231. «Pro zatverdzhennia Derzhavnoi tsil'ovoi naukovu-tekhnichnoi prohramy "Nanotekhnologii ta nanomaterialy" na 2010-2014 roky». – Rezhym dostupu : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1231-2009-%D0%BF>
23. Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 5 hrudnia 2007 r. № 1376. «Pro zatverdzhennia Derzhavnoi tsil'ovoi ekolohichnoi prohramy provedennia monitorynhu navkolysn'oho pryrodnoho seredovyscha». – Rezhym dostupu : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1376-2007-%D0%BF>
24. Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 16 veresnia 2009 r. № 977. «Pro zatverdzhennia Derzhavnoi tsil'ovoi prohramy "Lisy Ukrainy" na 2010-2015 roky». - Rezhym dostupu : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/977-2009-%D0%BF>
25. Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 28 sichnia 2009 № 41. «Pro zatverdzhennia Derzhavnoi tsil'ovoi sotsial'noi prohramy "Molod' Ukrainy" na 2009-2015 roky». - Rezhym dostupu : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/41-2009-%D0%BF>

Рецензент: Бакуменко В.Д., д.держ.упр., професор